

За вас правда, за вас слава і воля святая!

Газета ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство»

МИ ТУТ: [HTTP://WWW.KMPZT.ORG.UA](http://www.kmpzt.org.ua) НА ФЕЙСБУЦІ — У ГРУПІ "ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ ЄДНАННЯ"

Наступ без лобових атак. Бої за Херсон будуть тяжкі Крим.Реалії

29 серпня українська армія пішла у контрнаступ у напрямку Херсона. В оперативному командуванні «Південь» заявили, що ЗСУ провалили першу лінію оборони армії РФ під Херсоном. Відійшли 109-й полк «ДНР» та російські десантники. Знищено мости, і понтонна переправа, російське угруповання виявилось відрізнаним від постачання озброєння та особового складу з Криму. 29 серпня Мініборони Росії підтвердило, що ЗСУ зробили спробу наступу в Миколаївській та Херсонській областях на трьох напрямках. Але заявило, що «внаслідок активної оборони угруповання російських військ підрозділи ЗСУ зазнали великих втрат. Чергова спроба наступальних дій супротивника з тріском провалилася». 2 вересня міністр оборони РФ Сергій Шойгу стверджував, що «продовжується спроба наступу ЗСУ на миколаєво-криворізькому та інших напрямках, противник зазнає значних втрат». Збройні сили України вважають передчасним оголошувати результати своїх дій на півдні та просять українців також не поширювати інформацію про дії українських військових. Генштаб тимчасово заборонив цивільним журналістам працювати у зоні бойових дій.

Крим.Реалії спробували розібратися, з чим можуть зіткнутися ЗСУ під час визволення Херсонщини і що потрібно, щоб звільнити сам Херсон?

Сайт «Радіо Свобода», 3 вересня 2022 року
<https://www.radiosvoboda.org/a/video-krym-realii-boi-zakherson/32016331.html>

мало. Було значно більше, та піротехніки з ДСНС добре попрацювали й більшу частину зібрали.

Наступна наша зупинка – в Новосемінівці. Воно теж на межі з Херсонщиною. Уже при самому в'їзді, на узбіччі, бачимо велику вирву від вибуху, на узбіччі. Одразу видно, що це щось потужне. Як зазначив Андрій Петрович, це ракета С-300», хоч спочатку думали, що – «Точка У». Остаточного висновку фахівці дійшли, вивчивши всі уламки, які тут знайшли. Сама система «С-300» проектувалась для протиповітряної оборони, та останнім часом усе частіше

малого діаметру та її глибини в декілька метрів, що полишив боєприпас, ця зброя справді має міць. Подвір'я з сільгосптехнікою, напевно, було її цілю. Та вразила вона лише узбіччя дороги та кабельну лінію, від'єднавши таким чином село від інтернету на деякий час. На жаль ракети – часті гості в Новосемінівці, але працює наша ППО.

Наступним пунктом візиту мало стати одне із сіл, що знаходяться ближче до Нікополя, на березі Дніпра. Та не судилося. Бо якраз у цей час ворожа артилерія почала обстріл того багатостраждального села. А ми були близько.

Ворог руйнує Кривий Ріг і Криворізький район

Нещодавно, Кривий Ріг зазнав цілої серії обстрілів з найсучаснішої далекобійної артилерії ворога, а ще – крилатими ракетами, що змусило занервувати його жителів, та паніки все одно не викликав. Міцно тримається і Криворізький район. Тутешні населені пункти, що на межі з Херсонською областю, уже давно піддаються обстрілам, можна сказати, з найрізноманітніших видів зброї. А село Перше Травня дістає ствольна артилерія противника. Ми зупиняємося біля місця, де нещодавно впав снаряд 152-го калібру (ймовірно, випущений з ворожої САУ «Акація»). Вибух спричинив часткове руйнування трьох будівель, що поруч, та найсумніше те, що забрав життя 36-ї річної людини: осколок влетів у хату та вразив чоловіка, що мирно спав в своєму домі.

Цю ситуацію прокоментував міський голова Апостолового Андрій Оса. Він зазначив, що згаданий обстріл був 19 серпня, о 3.30. На превеликий жаль, місцева громада – в зоні ураження. Снаряди ствольної артилерії та залпового вогню нарobili вже чимало лиха. Приблизно шість населених пунктів зазнали серйозних руйнувань. Та попри все, лише 30-40 відсотків місцевих, час від часу полишає не надовго громаду, виїжджаючи до Кривого Рогу та повертаючись назад. Для якомога швидшого

відновлення функціонування будинків, що постраждали від обстрілів, адміністрацією надається допомога будівельними матеріалами. Це зазвичай шифер, плівка будівельна тощо. Вироблені й плани евакуації населення у разі настання найбільш критичних ситуацій.

Після розмови з очільником Апостолового, місцеві поспішають показати журналістам свою городину. В полях, що за хатами, видніються місця розривів ракетних снарядів з касетними боєприпасами. Ми обережно ступаємо ногами поміж рядків баштану. За кавунами й динями – ділянка соняшника. Там, зокрема, ми побачили й касетні боєзапаси, що ще не здетонували. Їх там ще чи-

використовується рашистами для враження наземних цілей. Судячи з воронки чи-

Тож військова адміністрація, із міркувань безпеки, спрямувала нас назад, до міста. А наостанок голова військової адміністрації Криворізького району Євген Ситниченко зазначив, що наше місто добре укріплене, має не одну лінію оборони, а тому у ворога немає шансів сюди провратися.

Павло БЕСАРАБ, кореспондент газети
На світлинах: (внизу) вирва від ракети «С-300»; (в центрі) – кореспондент газети Павло Бесараб показує на касетний боєзаряд в полях с. Перше Травня (вгорі) – результат обстрілу зі ствольної артилерії «Акація».

Фото
Данила ТОКМАКОВА

Як і чому українські в'язні йдуть воювати проти Росії

На фронті російсько-української війни в одному окопі зустрічаються мобілізовані адвокати, судді і прокурори. Тут воюють також звільнені з-за ґрат ув'язнені та обвинувачені. Але якщо РФ почала масово залучати цю категорію, то Україна робить це лише точково.

Про масові акції з «вербування» ув'язнених в колоніях і тюрмах російські ЗМІ та правозахисні організації повідомляють з середини літа. За свідченнями самих засуджених, агітувати їх для відправки на фронт навіть приїжджав особисто російський бізнесмен Євгеній Пригожин, якого називають неформальним власником приватної військової компанії «Вагнера». Набрати він зміг начебто більше тисячі нових бійців для російських сил вторгнення.

В Україні процес звільнення людей, які перебувають під судом чи в ув'язненні, відбувається відкрито, а не приховано. Ще на початку повномасштабної агресії були прийняті необхідні законодавчі зміни. Вони дозволяли змінити запобіжний захід тим фігурантам кримінальних справ, хто погодився б доєднатись до Збройних сил України. Для вже засуджених осіб була прискорена процедура президентського помилування. Таких було приблизно чотири сотні. «На 99% це колишні військові, які скоїли тяжкі злочини. Їх відправили на фронт, бо вони володіють необхідними професійними навичками», - пояснював радник офісу президента Олексій Арестович в інтерв'ю Марку Фейгіну 3 вересня.

«НЕ ДАЮТЬ ВОЮВАТИ»

Колишній військовий, 48-річний Семен Семенченко 21 червня вийшов зі слідчого ізолятора, просидівши в ув'язненні понад рік. Перший командир добровольчого батальйону «Донбас», потім - депутат Верховної ради, 48-річний Семенченко (цей псевдонім він взяв собі в 2014 році на початку бойових дій на Донбасі) потрапив за ґрати в березні минулого року. СБУ звинуватила Семенченка і Шевченка у створенні приватної армії. Що відомо Правоохоронні органи звинуватили його і 8 його побратимів в створенні «незаконного збройного формування» - приватної військової компанії «Донбас», а також в незаконному зберіганні зброї і боєприпасів. Крім того, сам Семенченко отримав ще й підозру в теракті - обстрілі з гранатомета будівлі телеканалу «112» в Києві. Від цього інциденту з каналом, який належав оточенню проросійського політика Віктора Медведчука, ніхто не постраждав.

Всі звинувачення Семен спростовує, наголошуючи, що ще за рік до вторгнення РФ займався підготовкою озброєних партизанських груп під кураторством Головного управління розвідки (ГУР). Власне, з початком повномасштабної війни українська військова розвідка звернулася до суду з проханням відпустити Семенченка на фронт для виконання спеціальних завдань. Частково це прохання було задоволене лише 21 червня, екскомандир «Донбасу» вийшов під домашній арешт. «Якщо коротко - мене не судять, але й воювати, сволочі, не дають», - так він пояснює BBC News Україна нинішній стан справ. Його справу не зупинили, але й не почали розглядати по суті. На фронт він змушений кожного разу відпрошуватись у прокуратури та суду лише на 2-3 дні, більше не дають. Наприклад, суд дозволив Семенченку виїзд до прифронтового Бахмуту (Донецька область) 19-22 липня «з метою участі у плануванні й реалізації військових операцій». На це місто з початку липня потужними силами наступають російські війська і бійці ПВК «Вагнера». Інші обвинувачені в справі «Донбасу» вже повноцінно доєднались до ЗСУ і воюють на передовій. «Всі обвинувачені, крім мене, в лавах ЗСУ захищають Україну і виходять на зв'язок з судовим засіданням навіть з передової по відео», - каже він...

«НЕМА КОМУ СУДИТИ»

Пішли на фронт і інші обвинувачені у гучній кримінальній справі, яка ще рік тому була під прицільною увагою українського суспільства. Мова про вбивство відомого журналіста Павла Шеремета. Один з керівників «Української правди» загинув від вибуху авто в середмісті Києва 20 липня 2016 року. Підозру в цьому тяжкому злочині отримали троє людей, дотичних до української армії і відомі у волонтерському середовищі. Це боєць сил Спеціальних операцій ЗСУ і рок-музикант Андрій Антоненко, військовий медик Яна Дугар і дитячий лікар та волонтер Юлія Кузьменко. Найдовше з них усіх під вартою перебував «Riffmaster» (позивний Андрія Антоненка). Просидівши майже півтора року у в'язниці, 30 квітня минулого року його відпустили під домашній арешт. Після російського вторгнення в нього скасували і цей запобіжний захід, каже його адвокат Дмитро Круговий. Його підопічний повернувся до війська. Так само вчинила обвинувачена Яна Дугар, Юлія Кузьменко займається волонтерством і допомагає фронту.

Справа не була зупинена, хоч і суттєво загальмувала, вказує адвокат. Причина навіть не так в мобілізації підсудних, як у відсутності присяжних і захисників. Так, одна з присяжних через війну виїхала з України, ще один був мобілізований до Нацгвардії. Слід зазначити, що справу про вбивство Шеремета розглядає колегія у складі двох суддів і трьох присяжних. Вибулих можуть замінити двоє запасних присяжних. «Але інша проблема, я та інші адвокати - Станіслав Кулик, Віталій Галенченко, Тарас Беспалій - ми всі мобілізовані. Тож постає питання зі стороною захисту. Можливо треба, щоб один адвокат тягнув на собі все це, але це титанічна праця і дуже великий обсяг документів і матеріалів для вивчення», - пояснює юрист BBC News Україна...

Олег ЧЕРНИШ,

BBC News Україна, 6 вересня 2022 року

(У скороченому вигляді. Повністю читайте за посиланням: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-62801106>)

Зверніть увагу!

Ярослав Трінчук
27 серпня о 08:47

Я думаю от що. Вже всьому світові зрозуміло, яку Україну, щоб стримувати дику орду. Так, світ допомагає. Однак, поза увагою світу (і української залишаються ті, хто стримує дику орду, - українські в несправедливо. Що треба. Необхідно створити Міжнародний реабілітаційний центр з філіями у тих країнах, які підтримують Україну, для реабілітації учасників війни проти ска. Притому, всіх, хто цього потребує. Уже писано баг проблем виникають у війні після того, як закінчу більші проблеми будуть після закінчення війни... І скалічені. Найстрашніше - психічні травми. Медици "емоціональне вигорання". Для прикладу. Воїн хої що голіруч може кидатися на багнети... А після у н сказаного другом чи близьким якогось прикрого і

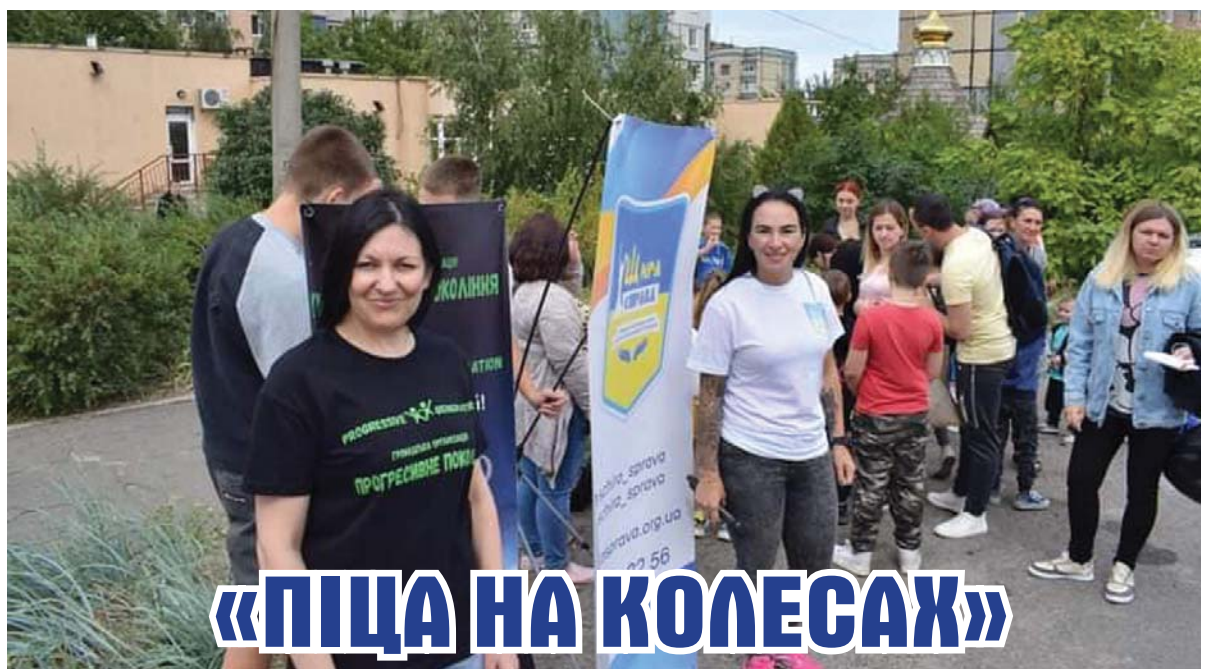
Я думаю от що. Вже всьому світові зрозуміло, яку ціну платити Україні, щоб стримувати дику орду. Так, світ допомагає. І за це йому дяка. Однак, поза увагою світу (і української влади) залишаються ті, хто стримує дику орду, - українські воїни. А це несправедливо. Що треба. Необхідно створи-

Коли завершиться війна...

ти Міжнародний реабілітаційний центр з філіями у тих країнах, які підтримують Україну, для реабілітації учасників війни проти скаженого рашизму. Притому, всіх, хто цього потребує. Уже писано багато, які проблеми виникають у воїнів після того, як закінчується бій. А ще більші проблеми будуть після закінчення війни... Це не тільки скалічені. Найстрашніше - психічні травми. Медицина має термін «емоціональне вигорання». Для прикладу. Воїн хоробрый настільки, що голіруч може кидатися на багнети... А після у нього стрес від сказаного другом чи близьким якогось прикрого слова. Світ повинен усвідомити, що воїни, які його сьогодні рятують, повинні мати можливість пройти реабілітаційний курс, а поранені

– повне лікування, отримати протези. Для цього хтось авторитетний має звернутися до лідерів провідних держав, до світових авторитетів (окрім папи римського) з пропозицією створити такий центр. Розумію, що сучасна українська влада таке не зробить. Це могла б зробити фракція «Європейська Солідарність», могла б окрема партія. Скажімо, УРП чи «Свобода». Могла б Спілка письменників, якась інша впливова організація... Прохання до фб-друзів. У кого є можливість, знайомства з депутатами, авторитетами запропонуйте цю ідею. Буде соромно перед нащадками, якщо вона загубиться у надрах фб.

Ярослав ТРІНЧУК,
український письменник,
син повстанця з УПА

«ПІЦА НА КОЛЕСАХ»

Представники активної громадськості та бізнесу з ГО «Щира справа», «Прогресивне покоління» у взаємодії із закордонними волонтерами подавали криворіжцям свято піци. Смачна та безкоштовна їжа, розваги для дітей чекали на всіх із числа бажаючих, що завітали на цю забаву. Дводенний захід стартував минулої

гостей вокальним виконанням. Том-справжній шотландський капітан, від першої і до останньої хвилини дійства «на містку». А ще - родина з Миколаєва, Анна та Валерія, дівчата зі Львова й Херсона та представник ГО «КМПЗТ» (автор цих рядків), - вся ця команда волонтерів добре попрацювала на кухні, щоб «свято піци» тривало.

«У планах згуртованої команди організаторів проекту «Піца на колесах» - продовжувати справу, не зупиняючись на досягнутому. Команда волонтерів завжди готова робити щирі справи та дарувати свято для криворіжців.

Фоторепортаж
Павла БЕСАРАБА

(У скороченому поданні світлин. Повністю дивіться за посиланням: <https://www.facebook.com/pasha.besarab.7/posts/pfbid0CRb1jUnRDjQJeZF1QoeE8Jk4Hjm4m556kr68Tgwx6xHS7MVgHXVapjWdupBLTbb1>)

суботи, 3 вересня, з майданчика СК «Барс», продовжився у парку 44 кварталу та далі тривав у неділю біля Адоро-кафе, що на проспекті Металургів

Навколо фургону-піцерії весь час було велелюдно. Патріотичний бодітауаж, танці, конкурси та подарунки чекали на найменших учасників заходу. Присутні діти не мали змоги нудьгувати. Команда Siobhans Trust, Джеймс-волонтер з Британії, вражений згуртованістю та мужністю українських людей. Одрі-волонтер з Америки, не на хвилину не вагалась в потрібності подорожі в Україну. Вона не тільки готувала піцу, разом з командою, а ще і вразила

У СЕРПНІ НАМ ВИПОВНИЛОСЯ 16 РОКІВ

(Продовження. з 2017-го, — «Промінь Просвіти Є»)

І остання серія споминів за наше 16-річчя. Подаємо дві сторінки. На першій з них - дуже важливі, на наш погляд матеріали, починаючи з виступу від редакції у першому числі вже газети Криворізького міського правозахисного товариства. А на іншій - матеріал Олени Маковій, підготовлений нею тоді до 95-річчя славетного українського письменника Павла Глазового. Він важливий сьогодні ще й тому, що 30 серпня українці відзначили вже 100-річний його ювілей, згадавши цього великого творця. А ще ми тут вгорі подали іншу світліну з Павла Прокоповича, підкресливши його вже 100-річчя.

Від редакції

Єднання в Європі

ЦЕ ПЕРШЕ число нової газети («Промінь Просвіти Є»), шановні наші читачі, є фактом подальшого продовження розвитку інформаційно-просвітницької діяльності, розпочатої криворізькими просвітниками і правозахисниками в газеті «Промінь Просвіти» ще в 2006-му році, разом з дописувачами з інших міст і сіл регіону. Але засновником цієї газети є вже не наша просвітницька організація, яка розпочала цю роботу, а ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство», яке її продовжує, починаючи з 2010-го року, в нових, уже більш складних, умовах. І з початку другого півріччя 2017-го ви зможете її отримувати, оформивши перед цим передплату на пошті.

Щодо змісту публікацій ми спираємося, в основному, на два документи, які є підвалинами в процесі розбудови України як демократичної і правової держави. Це Конституція України і Загальна декларація прав людини. Права і свободи, там викладені, зазвичай і назива-

ються європейськими цінностями. Головне ж наше завдання ми вбачаємо в тому, аби намагатися не тільки їх популяризувати серед українців, але ще і самим діяти відповідно до їх змісту. А ще ми будемо намагатися сприяти своїми публікаціями об'єднанню самостійно мислячих людей у діяльні громадські організації і громади, які здатні приймати рішення і їх послідовно виконувати. Ми ж розуміємо, що влада тільки тоді буде служити народу, коли постійно відчуватиме, що йому підконтрольна. І саме через постійний контроль над її діями з боку громадськості ми зможемо створити відкрите суспільство на засадах творчості і взаємоповаги у ставленні один до одного, незалежно від того, де хто працює і яку посаду обіймає.

Сьогодні всі ми (хто більше, а хто – менше) перебуваємо в умовах реальної російсько-української війни, якій передувала нав'язана нам ворогом війна у мовно-інформаційному просторі, що триває по цей

час і навіть ще більше загострилася. Тому все частіше ми мусимо стикатися з такими діями, в основі яких лежить намагання обдурити, заплутати свою потенційну жертву, будь-що вивести з рівноваги і скористатися цим задля отримання перемоги. А це означає, що в таких умовах великою цінністю є вміння самостійно мислити (а не постійно перебувати під впливом когось), самостійно приймати рішення, а потім – діяти і нести відповідальність за свої дії. У разі ж створення організації з таких людей є можливість зі значно меншою кількістю помилок піти шляхом розвитку, аби створити країну творців, вільних трудівників і оборонців.

Так, ми орієнтуємося на Європу, добре розуміючи, що реально означають європейські цінності, бо українці вже заплатили за них кров'ю під час Революції Гідності і продовжують розплачуватися життями в умовах війни з імперською ордою. Тому ЄДНАННЯ В ЄВРОПІ для нас – це як здобуте в боях право формувати нарешті суспільство рівних можливостей. Але ми також розуміємо тепер, що мусимо не просто «підтягуватися» до інших передових європейських держав, а мусимо стати прикладом швидкого і ефективного розвитку у всіх сферах діяльності. Будьмо ж гідними поставлених завдань!

ЯК МИ повідомляли в № 19 «Промінь Просвіти Є» за грудень 2017 року, 9 грудня поточного року відбулася зустріч за круглим столом фахівців-юристів і правозахисників, організована ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство» в рамках Мандрівного міжнародного кінофестивалю DOCUDAYS UA. Метою зустрічі було обговорення ситуації з правами людини у Кривому Розі та впливу судової реформи на поліпшення стану дотримання цих прав. У обговоренні взяли участь адвокат і громадський діяч Д. ЧЕРНЕШ, доцент Київського економічного інституту М. ПАНЧЕНКО, старший викладач Київського економічного інституту М. АН, юрист А. ГАЛІЧЕНКО, громадські правозахисники Л. БАГАШВІЛІ і М. КОРОБКО, досвідчений борець за свої права у судах В. БЕРДНІКОВ. Учасники заходу погодили текст Публічної заяви, яка буде надіслана до державних органів. Зміст заяви підтримав проф., к. ю. н. І. КОПАЙГОРА.

ПУБЛІЧНА ЗАЯВА УЧАСНИКІВ КРУГЛОГО СТОЛУ З ОБГОВОРЕННЯ ПИТАНЬ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Відзначаючи знаменну дату проголошення Загальної декларації прав людини 10 грудня 1948 року, учасники правозахисного круглого столу під назвою «Дотримання прав людини в Кривому Розі на прикладі справ Криворізького міського правозахисного товариства і адвокатів міста», що відбувся 9 грудня у м. Кривому Розі в рамках Мандрівного міжнародного кінофестивалю про права людини DOCUDAYS UA, констатували, що за останні роки влада в законодавчому і виконавчому плані послідовно віддаляється від конституційних гарантій побудови соціальної держави, зважає на можливість широким верствам населення щодо права доступу до суду та здійснює тиск на заняття професійною адвокатською діяльністю.

Учасники круглого столу ухвалили опублікувати свою позицію з названих питань, яка полягає в наступному:

1. Ми обурені поширеною практикою бездіяльності слідчих органів і прокуратури криворізького регіону щодо дотримання вимог кримінально-процесуального законодавства про обов'язковість внесення до ЄРДР повідомлень про вчинення кримінальних правопорушень та належного проведення досудового слідства;

2. Не сприймаємо як правову драконівську норму оплати судового збору і розглядаємо її як додаткові побори на утримання судової влади, в той час як вітчизняним законодавством передбачено утримання всього державного апарату за рахунок загального оподаткування громадян;

3. Засуджуємо введеною новим законодавством неконституційну заборону вільного вибору громадянином представника своїх інтересів у судочинстві;

4. Вважаємо, що п'ятирічна практика застосування Кримінального процесуального кодексу України довела існування стану колапсу в судочинстві. За його вимогами не спроможні працювати ні судді, ні прокурори, ні слідчі, ні адвокати внаслідок філософського пропису процедурних норм, відсутності ефективних засобів забезпечення контролю та надмірного накладання функціональних обов'язків. Діюча редакція КПК України значно поступається попередній, до якої доцільно повернутися, додавши незначні зміни.

5. Рішуче виступаємо проти законодавчого впровадження ст. 214 КПК України щодо обмеження строків досудового слідства, яке порушує принцип «зло має бути покаране» і штучно виводить підозрюваних у злочинах від процесу дослідження ступеня їхньої вини;

6. Відзначаємо, що в реаліях, коли під безкоштовну правову допомогу підпадає майже половина населення, система БГД руйнує незалежницьку сутність адвокатського захисту і економічну основу адвокатури

**За дорученням учасників круглого столу,
голова ГО «Криворізьке міське правозахисне
товариство» Микола КОРОБКО**

Якось дивно виходить, що фактично всі центральні телеканали та величезна кількість інших ЗМІ заповнені матеріалами про те, яка погана влада міста Львова, що не може навести лад зі сміттям. І при цьому далеко не всі роблять наголос на тому, що все почалося тоді, як центральні структури влади заблокували сміттєзвалище під Львовом після пожежі й загибелі там людини. Інша справа – Кривий Ріг. Тут гине від різного роду забруднень внаслідок наступних хвороб набагато більше людей. Але підприємствам та їхнім багатим власникам, швидше за все, начхати на це, бо то ж (бачте!) робочі місця, не малі (за оцінками власників), гроші, які виплачуються гірникам та й взагалі – то підприємства містоутворюючі, без яких, підкреслюють, такого великого й потужного міста й не було б. Та чомусь при цьому ті влас-

КРИВИЙ РІГ ЗАДИХАЄТЬСЯ ПОСЕРЕД БРУДУ І ВИКИДІВ

ники та їхня багаточисельна обслуга якось не звертають уваги на те, що на підприємствах гірничо-металургійного комплексу, наприклад, у Північній Європі та в Німеччині гірники в разі захищені від шкідливого впливу тих підприємств, а тим більше – населення, що там проживає, не кажучи вже про фантастичну різницю щодо розмірів заробітку. А от із Кривим Рогом – зовсім інша справа, бо ціла низка тутешніх підприємств (а не якесь там одне) є лідерами-забруднювачами як атмосферного повітря, так і води і щодо побутових відходів. І про це українці вчергове дізналися, цього разу вже – з вуст міністра екології та природних ресурсів Остапа СЕМЕРАКА, про що повідомило як всеукраїнське агентство «Укрінформ», так й інші авторитетні ЗМІ:

«Перше місце у 2016 році по забрудненню атмосферного повітря посіло підприємство «Арселор Міттал», друге місце – Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча, третє місце – підприємство Бурштинська ТЕС... Як відомо, Маріупольський металургійний комбінат входить до Метінвест Холдингу, а Бурштинська ТЕС – до складу компанії ДТЕК. Обидві компанії належать ПрАТ «Систем Кепітал Менеджмент», що пов'язаний з олігархом Рінатом АХМЕТОВИМ».

А у своїх відповідях на запитання українського журналіста Юрія БУТУСОВА на інтернет-ресурсі «БІЗНЕС ЦЕНЗОР» Остап СЕМЕРАК дав більш широку карти-

ну щодо забруднення, де була й інформація про підприємства Кривого Рогу:

«...є 6-7 підприємств гірничо-збагачувального комплексу, що не здійснюють ніяких заходів очищення вод, які вони з шахт скидають у річку Інгулець. Це – Дніпропетровська область, Кривий Ріг (там розміщені найбільші кар'єри з видобутку залізної руди, що належать Рінату Ахметову, Ігорю Коломойському, «АрселорМіттал Кривий Ріг» – БЦ). Це нищить Інгулець. Вода тече до забору води, який здійснює Кривий Ріг. Кожен рік ці підприємства консолідовано зверталися до Кабміну, щоб їм давали дозвіл на аварійне скидання води. Торік вони скинули 8 млн кубічних метрів води. Уряд створив робочу групу, яку я очолюю. Я запросив до Міністерства представників усіх цих підприємств. З'ясувалося, що є технології, які можуть допомогти вирішити цю проблему. Але вони потребують інвестицій Ми рухаємося в напрямку, щоб змусити виробників поставити сучасне очисне обладнання. Із річками взагалі катастрофічна ситуація. На роботи із захисту населених пунктів та сільськогосподарських угідь від шкідливої дії вод торік було закладено 200 тис. гривень. У цьому році так само закладено 200 тисяч гривень». А далі, відповідаючи на запитання Юрія БУТУСОВА щодо найбільших забруднювачів відповів так:

«На першому місці – теплогенерація (понад 70% контролює компанія ДТЕК Ріната АХМЕТОВА – БЦ). На другому – ме-

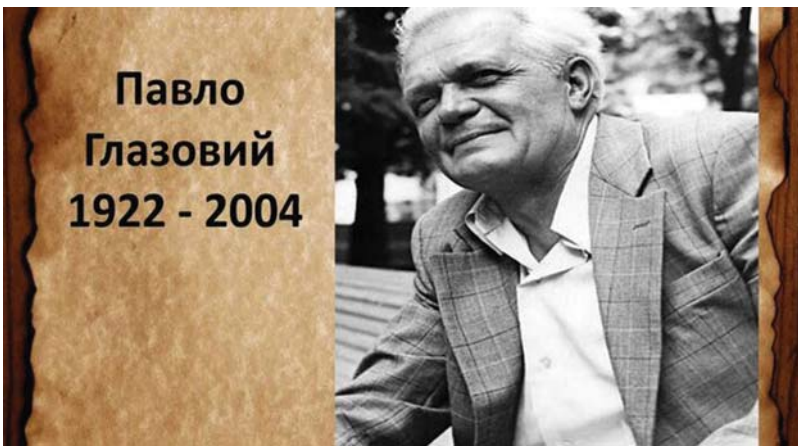
талурги і хіміки. У цій ситуації мені байдуже, хто є власником підприємства – держава чи приватний інвестор. Зменшення шкідливих викидів – це реально покращення навколишнього середовища, в якому ми живемо. А Україна, за даними ВОЗ, лідирує за кількістю смертей від забруднення повітря. Ми повинні зрозуміти, що тривалість життя людини на 20% залежить від якості медицини, а на 80% від інших факторів: від того, що ми п'ємо, чим дихаємо, що їмо, який спосіб життя ведемо»

А ще показовий матеріал відносно забруднення Кривого Рогу 29 червня виставлений на сайті незалежної газети «Лица» з Дніпропетровщини. В тому тексті під заголовком «Кривий Ріг задихається» (а він ще підтверджений і відео) йде мова про те, що влада не надто переймається питаннями щодо охорони природного середовища. В тому числі, – голови громадської організації «Криворізьке міське правозахисне товариство» Микола КОРОБКО.

Крім цього, там зазначені обсяги шкідливих для здоров'я людей викидів за 20015-й рік, а саме: 237 тисяч тонн оксиду вуглецю, 50 тисяч тонн пилу, що разом складає 327 тисяч тонн забруднюючих речовин. І там підкреслюється, що це втричі більше, ніж викидають підприємства Кам'янського, та в шість разів, – ніж підприємства Дніпра.

Підготував Сергій ЗІНЧЕНКО.
Світліну на 1-й сторінці Дмитра АЛЬОХІНА з УНІАН розміщено за адресою: http://zik.ua/news/2017/07/04/minekologii_onovylo_reyting_top100_pidpriyemstvzabrudnyuvachiv_1126125 в матеріалі під заголовком: «Мінекологія оновило рейтинг ТОП-100 підприємств-забруднювачів».

У СЕРПНІ НАМ ВИПОВНИЛОСЯ 16 РОКІВ

НАШОМУ великому землякові Павлу Прокоповичу ГЛАЗОВОМУ 30 серпня мало б виповнитися 95 років від дня народження, але вже тринадцять років його з нами немає. В цьому числі ділиться своїми спогадами про його життя і творчість теж наш земляк, лауреат Шевченківської премії, редактор журналу «Кур'єр Кривбасу» Григорій ГУСЕЙНОВ.

А тому у Вільно їхню сім'ю заарештували й відправили десь у Красноярський край. А коли закінчився термін, їм запропонували Донбас, Кривбас та ще дещо, але тільки не Литву. І ось його дід із сім'єю приїхав сюди, на Дубову Балку. На той час Ки-

журналом України і в кожному числі було щось пов'язане з ім'ям Павла ГЛАЗОВОГО Але він також розповів, що у нього було й декілька таких собі «пробоїн». Скажімо, він зачепив одного разу Олеса ГОНЧАРА, і тому пізніше, протягом усіх

Тож коли до їхніх рук потрапили вірші Павла ГЛАЗОВОГО, вони були в захваті. Вони його знайшли в Києві й були вражені тим, що жив він так бідно: мов та церковна миша Були вражені тим, що він залишений сам на сам зі своїми болячками й про-

Григорій Гусейнов: «Павло Прокопович ГЛАЗОВИЙ аж до останніх днів його життя був для мене як взірець»

«На мій погляд, ім'я Павла Прокоповича ГЛАЗОВОГО, видатного українського поета, дуже серйозного поета (хоча він в більшості писав якісь іронічні, веселі вірші), - несправедливо на Криворіжжі забуте. Я за тридцять років життя в цьому місті знаю тільки про єдиний випадок, коли він приїхав і тут виступав перед шанувальниками його таланту, перед криворіжцями. Причому цей випадок пов'язаний навіть не з міським театром, не з музичною школою, не з музичним училищем, а з цирком. І це теж якось додає свій колорит. Бо коли він тоді вийшов і якось так щодо цирку пожартував, з настроєм, і потім цей настрій, цей сміх і позитив були протягом усіх тих двох годин, коли він читав свої вірші.

А ми познайомилися тоді, коли готувався черговий ювілей газети «Червоний гірник» - і я отримав завдання знайти живих на той час українських письменників, професорів і т. д., які свого часу мали відношення до міської газети. Список досить великий, там значився і професор Юхим ЛАЗЕБНИК, який був серед засновників Спілки журналістів України, там були різні цікаві люди (на рівні, наприклад, Валентини ШЕВЧЕНКО з Верховної Ради УРСР, на рівні чемпіонів Олімпійських ігор, яківперше давали інтерв'ю «Червоному гірнику»...

Це була дуже серйозна, так би мовити, компанія, і в неї потрапив якраз і Павло Прокопович. І він спитав мене: «А що мені треба зробити?». Я й сказав, що хотілося б, аби в номер до ювілею газети (а це був початок грудня) він написав якогось вірша і він сказав: «Добре, завтра вранці мені подзвоніть». І в результаті наступного дня він мені по телефону надиктував того вірша (десь рядків на п'ятнадцять-шістнадцять, просто чудовий). Там, у ньому, була і руда, і почуття синівської любові до цієї землі, і іронія. А потім завершив розмову так: «Коли будете в Києві, то зайдіть до мене». Я до нього й зайшов. А він жив на вулиці ТОЛСТОГО, біля ботанічного саду. Це був прекрасний будинок, який і досі називають Будинком журналістів

(бо його й споруджували для журналістів). Я так розумію, що він десь на початку 60-х років у ньому отримав квартиру. Жив сам, бо один його син уже виріс і проживав окремо, а дружини вже не було. І таке було відчуття, що все його життя проходить у крихітній кухні.

Там було книжок небагато, холодильник і маленький біленький песик, якого звали Пушок (на світліні). Він щоранку й щовечора виводив цього Пушка в Ботанічний сад, міг там гуляти цілими годинами. Я спитав у нього, чи це у нього не моціон такий? Але він відповів, що ні, не моціон, а що в тому Ботанічному саду, виявляється, написав більшість своїх поезій, виношуючи в голові, а потім уже переносив на папір. Тобто, десь після двохгодинної такої мандрівки з Пушком він повертався й набіло, з голови, записував уже все на папір, причому рідко коли той текст потім змінювався, бо правок майже не було. Тобто, виходить, що той ботанічний сад для Павла ГЛАЗОВОГО був як поетична лабораторія. Там же, у нього, я почув і його історію життя. Про те, що народився він у селі Скелеватці, яка сьогодні в Миколаївській області, а коли йому було років 5-6, то батьки з ним перебралися звідти в район, що ближче до Всебратського. І батько у нього працював на шахті. Він ще закінчив школу, дуже скромно, без ніяких високих амбіцій, поїхав у районний центр до Новомосковська і там поступив у педагогічне училище. Потім вирішив, що варто вчитися далі й поступив у Криворізький педагогічний інститут. Але тут почалася війна з гітлерівцями, тож він воював на фронті, а потім повернувся до Кривого Рогу в педінститут, у будівлю, яка ще збереглась на площі Визволення. І він педінститут обов'язково закінчив би. Але я так розумію, що, коли він тут навчався, то потрапив під вплив дуже солідних і впливових викладачів. Перший із них - це Кирило РОВДА, кандидат філологічних наук (батьківське його справжнє прізвище - РОВДАС). Це з литовців, і дід його брав участь у повстанні проти Росії 1863-го року, коли повстал Польша.

рило РОВДАС був дуже молодим, йому подобалась філологія, він мріяв написати книгу про криворізькі назви (такі, як назви річок Інгулець, Саксагань та інші) і поїхав поступати в Ленінградський університет, де після його закінчення йому запропонували піти в аспірантуру, яка була не при університеті, а при Інституті літератури, де директором був Анатолий ЛУНАЧАРСЬКИЙ, свого часу - друг і соратник Володимира ЛЕНІНА. На той час у ЛУНАЧАРСЬКОГО була певна незгода з партійним керівництвом, його туди й відправили. І от він дуже прихильно ставився до цього учня (до РОВДАСА) й запропонував йому тему щодо англійської літератури. - і той написав дисертацію. А тут приспіла якраз «чистка» в цьому інституті. То РОВДАСА й вигнали, відправили в Сибір, а після того він знову приїхав у Кривий Ріг.

І от якраз Павло ГЛАЗОВИЙ, вчорашній фронтовик, потрапив у руки цього науковця. Та коли Кирило РОВДА заборонили тут викладати, то не захотів тут також залишатися й Павло Прокопович. Тож і поїхав молодий ГЛАЗОВИЙ до Києва, і першим, з ким він там зустрівся, став Остап ВИШНЯ. І коли той прочитав ще на той час не зовсім досконалі вірші вчорашнього фронтовика, все одно був просто у захваті від них. А тому Павло ГЛАЗОВИЙ завжди (і в листах до мене - теж) на запитання «Хто Ваш вчитель?» відповідав, що не хоче всує згадувати це ім'я, бо «він - велика людина і великий мученик, що колись я про нього напишу». Але так і не встиг написати про Остапа ВИШНЮ... І вже далі у нього була порівняно легка дорога під управлінням і сприянням з боку Остапа ВИШНІ. Бо той взяв його в журнал «Перець», зробив його першим заступником редактора цього журналу. І це тоді, коли «Перець» виходив накладом у десять мільйонів примірників, коли він був найпопулярнішим

наступних десятиліть, постійно, так би мовити, відчував на своїй шії, образно кажучи, його цупкі пальці. Він так і не став ані Заслуженим діячем мистецтва, ані

Заслуженим працівником культури, ані лауреатом якогось високих премій. Хоча, зрозуміло, що більш улюбленого письменника в українців про-

сто не було...

І ось ця скромність його неймовірна, вона завжди у нього була. Він дуже любив свою родину, сестра Галя у нього тут жила, він завжди опікувався нею і її родиною, завжди передавав їм вітання. Була й ще одна така велика проблема: «цупкі пальці» тримали його й подалі від видавництва. Кількість книжок, які він випустив за життя Олеса Терентійовича, була дуже мала: чотири-пять книжок, та й то вони вийшли лише дякуючи тому, що ГЛАЗОВОГО помітили тоді дуже модні артисти ТИМОШЕНКО й БЕРЕЗІН (ТАРАПУНЬКА й ШТЕПСЕЛЬ по-іншому). І він в той час для них писав фактично всі тексти. І це теж його підтримувало й годувало, це була можливість якось вижити. Бо за своєю натурою він взагалі був чоловіком не пробивним.

І лише за кілька років до смерті доля йому усміхнулася, бо вірші його прочитали в Америці: родина лікарів-українців. Вони там народилися й усе своє життя прожили, але з великою повагою ставилися до України.

блемами. І коли вони його спитали, на що дати допомогу, він сказав, що - на книжки. І завдяки цій допомозі вийшли з друку одна за одною кілька його чудових книжок. Це такий був дарунок долі.

Як на мене, то це теж була доля і це теж щастя, що коли мені було десь 35-37 років, я вперше зайшов до нього, побачив, як він живе і творить. І потім до останніх днів його життя він був для мене як взірець. Я хвилювався перед кожною поїздкою, я телефонував йому, що буду тоді й тоді, а він казав: приходь будь-коли.

Пам'ятаю випадок, коли в Києві, в Палаці «Україна» був концерт, цілий великий вечір, присвячений його творчості і це було справді грандіозно. В залі знаходився і Президент України, була присутня найвища еліта. А він не виходив, коли всі виступали, співали, читали... Вийшов уже в кінці вечора й прочитав 5-6 віршів. І, здавалось, уже втомлена публіка, перенасичена тим гумором, але все одно люди були в захваті, бо то було просто віртуозне завершення. А потім він сказав, що як все завершиться, щоб я зайшов до нього за куліси. Я не розумів, для чого це він сказав. Але Павло Прокопович пояснив: «Ви знаєте, мені важко, бо я дуже втомлений. А тому давайте разом поїдемо додому, щоб я був зі своєю людиною». І ми тоді взяли таксі й поїхали до нього додому. Не було тоді ніяких фуршетів, а всі квіти, які там залишилися, він побажав, щоб (коли це можна) їх віднесли на могилу до Остапа ВИШНІ».

На світлинах: Павло ГЛАЗОВИЙ, світлина розміщена за посиланням: file:///C:/Users/User/Desktop/%D0%93%D0%9B%D0%90%D0%97%D0%9E%D0%92%D0%98%D0%99.jpg ; «Нерозлучні друзі» - http://litnik.org/index.php/fotoarkhiv/2015-08-28-14-20-39/glazovoy-15-1546

Підготувала
Олена МАКОВІЙ